

ส่วนที่ 4: ปัจจัยกำหนดสุขภาพจิตของคนไทย

จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2552 พบว่าปัจจัยระดับบุคคลด้านคุณลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ ไม่ว่าจะ เป็นในระดับภาพรวมของประเทศ หรือในภาคต่าง ๆ ของประเทศมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน ในด้านเพศ พบว่ากว่าครึ่งหนึ่งของประชากรในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศเป็นเพศหญิง โดยอัตราส่วนของเพศใกล้เคียงกันในแต่ละพื้นที่ ภาคกลางเป็นภาคที่ประชากรเพศหญิง สูงกว่าภาคอื่น ๆ ของประเทศ

อายุเฉลี่ยของประชากรทั่วประเทศที่อายุ 15 ปีขึ้นไปเท่ากับ 41 ปี อายุเฉลี่ยของ ประชากรในภาคต่าง ๆ ของประเทศไม่แตกต่างกันมากนัก ประชากรภาคเหนือมีอายุเฉลี่ย สูงที่สุด คือประมาณ 42 ปี

ด้านการศึกษาของประชากร พบว่าทั่วประเทศมีประชากรเพียง 1 ใน 8 เท่านั้น ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป สำหรับในภาคต่าง ๆ ของประเทศก็เช่นเดียวกัน คือ มีประชากรไม่ถึงร้อยละ 15 ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ภาคกลางมีประชากร ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 13.7) ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประชากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.5)

สองในสามของประชากรมีสถานภาพสมรส โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วน ของประชากรที่มีสถานภาพสมรสมากที่สุด ส่วนภาคใต้เป็นภาคที่มีประชากรมีสถานภาพ สมรสน้อยที่สุด

ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้มีสถานภาพเป็นหัวหน้าครัวเรือน และเป็น เช่นนี้ในภาคต่าง ๆ ของประเทศด้วย ซึ่งภาคที่มีสัดส่วนของประชากรที่ไม่ได้มีสถานภาพ เป็นหัวหน้าครัวเรือนสูงที่สุดคือ ภาคใต้ (ร้อยละ 62.1)

มากกว่าร้อยละ 90 ของประชากรนับถือศาสนาพุทธ ยกเว้นเพียงภาคใต้ที่มีประชากร
นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 73.7 โดยร้อยละ 26.1 ของประชากรในภาคใต้เป็นผู้นับถือ
ศาสนาอิสลาม

สำหรับการประกอบอาชีพของประชากร พบว่าประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมี
อาชีพเป็นเกษตรกรรวมโดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนของประชากรที่เป็นเกษตรกร
มากที่สุด (ร้อยละ 40.6) รองลงมาคือ ประชากรที่เป็นลูกจ้างเอกชนมีเพียงภาคเหนือ
เท่านั้นที่มีสัดส่วนของประชากรที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวอันดับรองลงมาจากเกษตรกร และ
ไม่เกินร้อยละ 10 ของประชากรในทุกพื้นที่ที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างรัฐบาลหรือ
รัฐวิสาหกิจ

ในทุกๆ พื้นที่ของประเทศ มีประชากรเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่สามารถช่วยเหลือ
ตนเองได้ โดยภาคเหนือเป็นภาคที่มีประชากรที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุด
(ร้อยละ 4.9)

รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนของทั้งประเทศเท่ากับ 23,019 บาท ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนน้อยที่สุด และภาคกลางเป็นภาคที่มีรายได้
ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนสูงที่สุด

ครัวเรือนส่วนใหญ่ของประเทศมีหนี้สินในระบบประมาณ 141,613 บาท หาก
พิจารณาตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ พบว่าภาคกลางเป็นภาคที่ครัวเรือนมีหนี้สินใน
ระบบสูงที่สุด ในขณะที่หนี้สินนอกระบบของครัวเรือนมีจำนวนเฉลี่ยประมาณ 8,512 บาท
ภาคกลางเป็นภาคที่มีจำนวนหนี้สินนอกระบบสูงที่สุดด้วยเช่นเดียวกับหนี้สินในระบบ

ตาราง 17: จำนวนและร้อยละของประชากร 15 ปีขึ้นไป
จำแนกตามปัจจัยระดับบุคคลและพื้นที่ที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2552

| ปัจจัยระดับบุคคล | พื้นที่ที่อยู่อาศัย | | | | |
|--------------------------------|---------------------|---------|---------|----------|---------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตอ.เหนือ | ใต้ |
| | 81,017 | 19,499 | 15,098 | 27,101 | 10,748 |
| เพศ | | | | | |
| ชาย | 48.6 | 48.2 | 49.0 | 49.4 | 49.2 |
| หญิง | 51.4 | 51.8 | 51.0 | 50.6 | 50.8 |
| อายุเฉลี่ย | | | | | |
| อายุเฉลี่ย | 40.7 | 40.7 | 41.9 | 40.3 | 39.5 |
| อายุกำลังสองเฉลี่ย | | | | | |
| อายุกำลังสองเฉลี่ย | 1,934.2 | 1,927.7 | 2,046.3 | 1,908.7 | 1,848.4 |
| การศึกษา | | | | | |
| ต่ำกว่าประถมศึกษา | 34.3 | 33.3 | 42.5 | 36.3 | 30.5 |
| ประถมศึกษา | 20.9 | 19.3 | 17.8 | 24.1 | 22.9 |
| มัธยมศึกษา | 32.3 | 33.7 | 29.7 | 31.2 | 34.0 |
| ปริญญาตรีหรือสูงกว่า | 12.5 | 13.7 | 10.0 | 8.5 | 12.6 |
| สถานภาพสมรส | | | | | |
| โสด | 23.5 | 22.9 | 21.1 | 23.1 | 25.3 |
| สมรส | 65.7 | 65.1 | 66.8 | 67.4 | 64.6 |
| หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ | 10.9 | 12.0 | 12.0 | 9.5 | 10.1 |
| การเป็นหัวหน้าครัวเรือน | | | | | |
| เป็น | 40.9 | 42.0 | 41.4 | 37.9 | 40.2 |
| ไม่เป็น | 59.1 | 58.0 | 58.6 | 62.1 | 59.8 |
| การนับถือศาสนา | | | | | |
| พุทธ | 94.9 | 98.5 | 98.0 | 99.5 | 73.7 |
| อิสลาม | 4.4 | 1.1 | 0.2 | 0.1 | 26.1 |
| คริสต์และอื่นๆ | 0.8 | 0.4 | 1.8 | 0.4 | 0.1 |
| อาชีพ | | | | | |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | 19.0 | 19.0 | 23.3 | 15.2 | 19.4 |
| ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ | 6.6 | 6.1 | 7.1 | 6.8 | 6.0 |
| ลูกจ้างเอกชน | 24.0 | 36.5 | 17.1 | 15.2 | 20.0 |
| เกษตรกร | 26.3 | 13.0 | 29.0 | 40.9 | 30.1 |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ | 24.1 | 25.2 | 23.5 | 22.0 | 24.6 |

ตาราง 17: (ต่อ)

| ปัจจัยระดับบุคคล | พื้นที่ที่อยู่อาศัย | | | | |
|--|---------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตอ.เหนือ | ใต้ |
| ความไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | | | | | |
| เป็นผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | 3.5 | 3.5 | 4.9 | 3.0 | 3.4 |
| เป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | 96.5 | 96.5 | 95.1 | 97.0 | 96.6 |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน | 23,019.2 | 25,340.7 | 17,374.7 | 16,501.4 | 23,948.7 |
| จำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | 141,612.8 | 157,240.3 | 122,343.9 | 123,074.7 | 126,565.2 |
| จำนวนหนี้สินนอกระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | 8,512.0 | 10,432.3 | 5,843.3 | 7,674.9 | 6,724.5 |
| พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | |
| เมือง | 31.9 | 34.3 | 21.9 | 16.4 | 26.1 |
| ชนบท | 68.1 | 65.7 | 78.1 | 83.6 | 73.9 |

ที่มา: โครงการรายงานสถานการณ์สุขภาพจิตประจำปี สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับปัจจัยระดับจังหวัด พบว่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวโดยเฉลี่ยทั้ง 76 จังหวัดเท่ากับ 137,576 บาท ภาคกลางเป็นภาคที่มีผลิตภัณฑ์ต่อหัวเฉลี่ยสูงที่สุด

ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้โดยเฉลี่ยของทั้งประเทศเท่ากับ 0.41 ภาคกลางเป็นภาคที่มีความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้โดยเฉลี่ยของจังหวัดดีที่สุด

ในด้านดัชนีชีวิตการงาน ทั่วประเทศมีดัชนีชีวิตการงานโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.85 ภาคกลางมีดัชนีชีวิตการงานโดยเฉลี่ยของจังหวัดดีที่สุด

ดัชนีการคมนาคมและการสื่อสารโดยเฉลี่ยทั้งประเทศเท่ากับ 0.55 ภาคกลางเป็นภาคที่มีดัชนีการคมนาคมและการสื่อสารโดยเฉลี่ยของจังหวัดดีที่สุด

การมีส่วนร่วมของประชากร พบว่าทั่วประเทศมีดัชนีการมีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.58 ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีดัชนีการมีส่วนร่วมสูงที่สุด

ตาราง 18: ค่าเฉลี่ยของปัจจัยระดับจังหวัด พ.ศ. 2552 จำแนกตามพื้นที่ที่อยู่อาศัย

| ปัจจัยระดับจังหวัด | พื้นที่ที่อยู่อาศัย | | | | |
|--|---------------------|------------|-----------|-----------|-----------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตอ.เหนือ | ใต้ |
| | 76 | 25 | 17 | 19 | 14 |
| ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว | 137,576.25 | 256,559.52 | 69,766.97 | 43,016.35 | 98,730.15 |
| ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ | 0.41 | 0.38 | 0.43 | 0.42 | 0.41 |
| ดัชนีชี้วัดการงาน | 0.85 | 1.18 | 0.60 | 0.56 | 0.63 |
| ดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร | 0.55 | 0.58 | 0.53 | 0.48 | 0.54 |
| ดัชนีการมีส่วนร่วม | 0.58 | 0.57 | 0.60 | 0.61 | 0.61 |

ที่มา: โครงการรายงานสถานการณ์สุขภาพจิตประจำปี สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมล้วนมีผลต่อสุขภาพจิตของประชากรทั้งสิ้น เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อสุขภาพจิตก็ย่อมที่จะส่งผลแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ด้วย สำหรับประเทศไทยที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในแต่ละภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นในด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิต และการจัดการทางด้านเศรษฐกิจ ฉะนั้นการพิจารณาปัจจัยที่กำหนดสุขภาพจิตของประชากร นอกจากจะพิจารณาในภาพรวมระดับประเทศแล้วยังควรพิจารณาระดับภูมิภาคด้วย เพื่อสะท้อนให้เห็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตที่ในประเทศไทยที่มีความหลากหลายในด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ครั้งนี้จะไม่นับรวมกรุงเทพมหานครทั้งการวิเคราะห์ในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค แม้ว่ากรุงเทพมหานครจะเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และเป็นศูนย์กลางของความเจริญในด้านต่าง ๆ ของประเทศไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา เหล่านี้เป็นต้น แต่ด้วยลักษณะเช่นนี้เองจึงเป็นเหตุให้ประชาชนจากภูมิภาคต่าง ๆ เดินทางเข้ามาสู่ศูนย์กลางแห่งความเจริญพร้อมกับนำพารูปแบบวิถีชีวิตดั้งเดิมเข้ามาด้วย ทำให้กรุงเทพมหานครกลายเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายของวัฒนธรรมที่แตกต่างจากรูปแบบวิถีชีวิตแบบคนเมืองและคนชนบท สะท้อนให้เห็นภาพของเมืองหลวงที่เป็นเมืองมหานครต่างจากเทศบาลที่ถือเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นเมืองของจังหวัดต่าง ๆ และแม้ว่ากรุงเทพมหานครจะเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในภาคกลางของประเทศ แต่ด้วยลักษณะดังกล่าว

ข้างต้นอาจไม่สะท้อนเอกลักษณ์ของประชากร สังคม และเศรษฐกิจของภูมิภาคกลางอย่าง
จังหวัดอื่น ๆ ดังนั้นจึงไม่ได้นำกรุงเทพมหานครเข้าสู่สมการการวิเคราะห์ปัจจัยกำหนด
สุขภาพจิตของคนไทย

ปัจจัยระดับบุคคลที่กำหนดสุขภาพจิตของประชากรไทยใน 75 จังหวัด ไม่นับรวม
กรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้
สามารถสรุปผลการศึกษาน่าสนใจได้ดังนี้

ด้านเพศ พบว่าประชากรเพศชายมีสุขภาพจิตดีกว่าประชากรเพศหญิง

อายุของประชากรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพจิต กล่าวคือ ถ้าประชากร
มีอายุเพิ่มขึ้น สุขภาพจิตของประชากรจะดีขึ้นด้วย แต่ไม่พบว่าอายุของประชากรในภาคใต้
มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต

ด้านการศึกษา ประชากรที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาจะมีสุขภาพจิตต่ำ
กว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และปริญญา
ตรีหรือสูงกว่า

ด้านสถานภาพสมรสของประชากร ประชากรที่มีสถานภาพหม้าย หย่า หรือแยกกัน
อยู่ จะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าประชากรที่มีสถานภาพโสดและประชากรที่มีสถานภาพสมรส

การเป็นหัวหน้าครัวเรือน มีผลทางลบต่อสุขภาพจิต คือประชากรที่มีสถานภาพ
เป็นหัวหน้าของครัวเรือน มีสุขภาพจิตต่ำกว่าประชากรที่ไม่ได้เป็นหัวหน้าครัวเรือน

การนับถือศาสนาของประชากร พบว่าประชากรใน 75 จังหวัด และประชากรใน
ภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลามจะมีสุขภาพจิตดีกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ แต่ใน
ภาคกลางกลับพบว่าประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามกลับมีสุขภาพจิตต่ำกว่าประชากรที่
นับถือศาสนาพุทธ ส่วนประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่นับถือศาสนาคริสต์จะมี
สุขภาพจิตดีกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ แต่หากเป็นประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์
ในภาคใต้จะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ

สำหรับการประกอบอาชีพ พบว่าประชากรที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวใน 75 จังหวัด
ของประเทศ รวมทั้งภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ จะมีสุขภาพจิตดีกว่าประชากรที่
ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ขณะที่ประชากรที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนที่อาศัยอยู่
ในพื้นที่ต่าง ๆ ล้วนมีสุขภาพจิตแยกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทั้งสิ้น และ
ประชากรที่ไม่ได้ประกอบอาชีพใน 75 จังหวัดของประเทศ ภาคกลาง และภาคใต้ จะมี

สุขภาพจิตต่ำกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีเพียงประชากรที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจเท่านั้นที่มีสุขภาพจิตดีกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ในด้านความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ประชากรที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองมีสุขภาพจิตต่ำกว่าประชากรที่มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนที่มีผลต่อสุขภาพจิตของประชากร ถ้าประชากรมีรายได้ในปริมาณมาก สุขภาพจิตของประชากรก็จะสูงขึ้นด้วย

จำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือน พบเพียงว่าประชากรใน 75 จังหวัดจะมีสุขภาพจิตดีขึ้น หากประชากรมีหนี้สินในระบบเพิ่มขึ้น

พื้นที่อยู่อาศัย ประชากรในภาคเหนือที่อาศัยอยู่ในเมืองจะมีสุขภาพจิตแย่กว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในชนบท แต่ประชากรที่อาศัยอยู่ในชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลับมีสุขภาพจิตแย่กว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเมือง

ปัจจัยระดับจังหวัด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จังหวัดรวม (Gross Provincial Product: GPP) ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ (Gini Coefficient) ดัชนีการจ้างงาน ดัชนีการคมนาคม และการสื่อสาร และดัชนีการมีส่วนร่วม ที่มีผลต่อสุขภาพจิตของประชากรใน 75 จังหวัดรวมทั้งภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ พบว่าปัจจัยระดับจังหวัดต่าง ๆ มีผลดังต่อไปนี้

ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ พบว่าจังหวัดในภาคเหนือที่มีความไม่เท่าเทียมกันในรายได้สูง จะมีผลให้สุขภาพจิตของประชากรในจังหวัดแยกลง แต่หากจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมมาก สุขภาพจิตของประชากรในจังหวัดกลับยิ่งสูงขึ้นตามด้วย

ในด้านดัชนีชีวิตการทำงาน พบว่าจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ที่มีการพัฒนาเพื่อที่รองรับผู้มีงานทำทั้งในด้านค่าตอบแทน จำนวนตำแหน่งงานที่ว่าง และสวัสดิการที่ดีแล้ว จะส่งผลให้ประชากรในจังหวัดมีสุขภาพจิตที่แยกลง

สำหรับดัชนีการคมนาคมและการสื่อสารที่พบว่า ประชากรในภาคใต้ที่มีการคมนาคมและการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว และครอบคลุมกระจายสู่ประชากรในทุกพื้นที่ ประชากรก็จะมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้นตามไปด้วย

ตาราง 19: ปัจจัยกำหนดสุขภาพจิตของประชากรไทย พ.ศ. 2552 จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | พื้นที่อยู่อาศัย | | | ได้ | | | |
|--|------------------|----------|-----------|------------------|-----------|-------|----------|-------|-----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | เหนือ | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | 19,499 | 15,098 | 27,101 | 10,748 | | | | | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | 25 | 17 | 19 | 14 | | | | | |
| -2Log likelihood | 461910.4 | 158990.5 | 110440.0 | 122852.2 | 69465.3 | | | | | |
| Fixed Effects | | | | | | | | | | |
| Constant | 31.244*** | 2.815 | 29.021*** | 6.197 | 35.950*** | 3.410 | 16.658* | 9.236 | 25.446*** | 3.556 |
| เพศ (อ้างอิง: หญิง) | | | | | | | | | | |
| ชาย | 0.475*** | 0.041 | 0.506*** | 0.068 | 0.447*** | 0.079 | 0.436*** | 0.084 | 0.484*** | 0.106 |
| อายุ | 0.028*** | 0.007 | 0.029** | 0.012 | 0.029* | 0.014 | 0.047** | 0.015 | -0.003 | 0.016 |
| อายุกำลังสอง | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | 0.000* | 0.000 |
| การศึกษา (อ้างอิง:ต่ำกว่าประถมศึกษา) | | | | | | | | | | |
| ประถมศึกษา | 0.589*** | 0.059 | 0.506*** | 0.105 | 0.482*** | 0.112 | 0.612*** | 0.116 | 0.721*** | 0.147 |
| มัธยมศึกษา | 1.232*** | 0.058 | 1.179*** | 1.000 | 0.999*** | 0.112 | 1.321*** | 0.121 | 1.319*** | 0.145 |
| ปริญญาตรีหรือสูงกว่า | 2.038*** | 0.070 | 2.311*** | 0.118 | 1.410*** | 0.146 | 2.145*** | 0.148 | 1.877*** | 0.173 |
| สถานภาพสมรส (อ้างอิง: หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่) | | | | | | | | | | |
| โสด | 1.066*** | 0.077 | 0.885*** | 0.129 | 0.995*** | 0.149 | 1.556*** | 0.166 | 0.734*** | 0.199 |
| สมรส | 1.316*** | 0.058 | 1.029*** | 0.100 | 1.416*** | 0.107 | 1.784*** | 0.118 | 1.001*** | 0.152 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 19: (ต่อ)

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | |
|---|------------------|----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตะวันออก | ใต้ | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | 19,499 | 15,098 | 27,101 | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | 25 | 17 | 19 | 14 | |
| -2Log likelihood | 461910.4 | 158990.5 | 110440.0 | 122852.2 | 69465.3 | |
| การเป็นหัวหน้าครัวเรือน (อ้างอิง: ไม่เป็น) | | | | | | |
| เป็น | -0.224*** | 0.043 | -0.230** | 0.072 | -0.263** | 0.083 |
| | | | | -0.040 | 0.088 | -0.302** |
| 0.111 | | | | | | |
| ศาสนา (อ้างอิง: พุทธ) | | | | | | |
| อิสลาม | 0.230* | 0.121 | -0.899** | 0.284 | 0.727 | 0.587 |
| | | | | 0.374 | 1.017 | 0.386** |
| 0.139 | | | | | | |
| คริสต์และอื่นๆ | 0.054 | 0.225 | -0.302 | 0.476 | 0.761* | 0.299 |
| | | | | -0.317 | 0.502 | -2.177* |
| 1.002 | | | | | | |
| อาชีพ (อ้างอิง: เกษตรกร) | | | | | | |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | -0.209*** | 0.056 | -0.363** | 0.119 | -0.171* | 0.101 |
| | | | | -0.031 | 0.106 | -0.311* |
| 0.141 | | | | | | |
| ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ | 0.457*** | 0.082 | 0.372* | 0.159 | 0.521** | 0.160 |
| | | | | 0.613*** | 0.153*** | 0.032 |
| 0.204 | | | | | | |
| ลูกจ้างเอกชน | -0.758*** | 0.061 | -0.857*** | 0.117 | -0.417** | 0.122 |
| | | | | -0.790*** | 0.127*** | -1.077*** |
| 0.152 | | | | | | |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ | -0.263*** | 0.062 | -0.423** | 0.123 | 0.072 | 0.118 |
| | | | | -0.097 | 0.119 | -0.709*** |
| 0.150 | | | | | | |
| ความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ (อ้างอิง: ได้) | | | | | | |
| ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | -1.908*** | 0.092 | -1.501*** | 0.160 | -1.810*** | 0.161 |
| | | | | -2.640*** | 0.194 | -1.902*** |
| 0.249 | | | | | | |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 |
| | | | | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** |
| 0.000 | | | | | | |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 19: (ต่อ)

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | | | | | |
|---------------------------------------|------------------|----------|-----------|----------|----------|-------|----------|--------|-----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ใต้ | | | | | | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | | |
| จำนวนประชากร | 72,446 | 19,499 | 15,098 | 27,101 | 10,748 | | | | | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | 25 | 17 | 19 | 14 | | | | | |
| -2Log likelihood | 461910.4 | 158990.5 | 110440.0 | 122852.2 | 69465.3 | | | | | |
| จำนวนหนังสือในระบอบของครัวเรือนเฉลี่ย | 0.000* | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | | |
| จำนวนหนังสือบนโต๊ะของครัวเรือนเฉลี่ย | -0.000 | 0.000 | 0.000+ | 0.000 | 0.000** | 0.000 | -0.000* | 0.000 | | |
| พื้นที่อยู่อาศัย (อ้างอิง: ชนบท) | | | | | | | | | | |
| เมือง | -0.044 | 0.039 | -0.223*** | 0.066 | 0.307*** | 0.075 | -0.152 | 0.079 | -0.022 | 0.101 |
| ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 |
| ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ | -3.757 | 4.580 | -11.653 | 8.781 | -18.411* | 8.541 | 24.794* | 11.388 | -0.359 | 5.231 |
| ดัชนีชีวิตการงาน | -1.199 | 0.801 | -0.614 | 1.020 | 2.283 | 3.137 | -4.734 | 9.004 | -6.449*** | 1.488 |
| ดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร | -2.421 | 2.917 | 1.890 | 6.717 | 1.829 | 4.200 | 9.480 | 18.068 | 17.638*** | 3.952 |
| ดัชนีการมีส่วนร่วม | 3.720 | 2.821 | 7.610 | 5.599 | -0.964 | 7.785 | 2.028 | 6.098 | 3.443 | 2.933 |
| Random Effects | | | | | | | | | | |
| Constant (Variance) | 1.465 | 0.126 | 2.609 | 0.855 | 1.144 | 0.497 | 1.972 | 0.782 | 0.363 | 0.197 |
| Residual (Variance) | 4.893 | 0.012 | 25.331 | 0.222 | 21.405 | 0.222 | 24.729 | 0.246 | 22.927 | 0.301 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

นอกจากนี้ หากพิจารณาปัจจัยกำหนดสุขภาพจิตในองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (Family support) องค์ประกอบด้านสมรรถภาพของจิตใจ (Mental capacity) องค์ประกอบด้านความเสียสละ (Altruism) องค์ประกอบด้านการไม่มีความรู้สึกทางลบ (Non-negative affect) และองค์ประกอบด้านความรู้สึกทางบวก (Positive affect) พบว่าปัจจัยกำหนดสุขภาพจิตในแต่ละด้านนั้น มีความแตกต่างกัน ดังนี้

องค์ประกอบของสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (Family support)

ด้านเพศ พบว่าประชากรเพศชายจะมีสุขภาพจิตในด้านการสนับสนุนจากครอบครัวดีกว่าเพศหญิง

อายุของประชากร พบว่าประชากรใน 75 จังหวัดของประเทศที่มีอายุเพิ่มมากขึ้น สุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวจะลดลง และหากพิจารณาสุขภาพจิตของประชากรในระดับภาคของประเทศแล้วพบเช่นกันว่าประชากรในภาคเหนือและภาคใต้ที่มีอายุเพิ่มสูงขึ้น สุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวจะลดลง

สำหรับการศึกษาของประชากร พบว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาขึ้นไปจะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวสูงกว่าประชากรที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา ทั้งการพิจารณาในระดับประเทศ ภาคกลาง และภาคใต้ ส่วนประชากรในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบเพียงว่าประชากรที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และปริญญาตรีขึ้นไปเท่านั้นที่มีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวดีกว่าประชากรที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา

ด้านสถานภาพสมรส ประชากรที่มีสถานภาพโสดและสมรสจะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวดีกว่าประชากรที่มีสถานภาพหม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่

การเป็นหัวหน้าครัวเรือน พบว่าประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวต่ำกว่าการไม่ได้เป็นหัวหน้าครัวเรือน

สำหรับการนับถือศาสนา หากพิจารณาในระดับทั่วประเทศพบว่าประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ จะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวต่ำกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ ส่วนในระดับภูมิภาคของประเทศนั้นแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ นั่นคือประชากรในภาคกลางที่นับถือศาสนาอิสลาม คริสต์ และอื่น ๆ จะมีสุขภาพจิตด้านการ

สนับสนุนจากครอบครัวต่ำกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ ประชากรในภาคตะวันออก เชียงเหนือและภาคใต้ที่นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ จะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุน จากครอบครัวต่ำกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ

การประกอบอาชีพของประชากร พบว่าประชากรทั่วประเทศที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวและลูกจ้างเอกชนจะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวต่ำกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกร เช่นเดียวกันกับประชากรในภาคกลาง ส่วนประชากรในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเชียงเหนือ และภาคใต้พบเพียงว่าประชากรที่มีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน จะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวต่ำกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกร

ในด้านความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง พบว่าประชากรทั่วประเทศที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้จะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวต่ำกว่าประชากรที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่นเดียวกับที่พบในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเชียงเหนือ และภาคใต้

รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนของประชากร พบว่าประชากรที่ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น สุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวของประชากรจะเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ด้านจำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือนเฉลี่ย พบว่าประชากรใน 75 จังหวัดของประเทศไทยที่ครัวเรือนมีหนี้สินในระบบสูง สุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวของประชากรจะเพิ่มขึ้นด้วย เช่นเดียวกับประชากรภาคกลางและภาคตะวันออกเชียงเหนือ

พื้นที่อยู่อาศัยของประชากร พบว่าประชากรทั่วประเทศที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองจะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวต่ำกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท เช่นเดียวกับประชากรภาคกลางและภาคตะวันออกเชียงเหนือ

ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ของจังหวัด พบว่าประชากรภาคเหนือที่จังหวัดมีความไม่เท่าเทียมกันในรายได้สูง สุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวของประชากรจะลดลง

ในด้านดัชนีชี้วัดการงาน พบว่าประชากรภาคใต้ที่จังหวัดพัฒนาด้านชี้วัดการงานสูงขึ้น ประชากรในจังหวัดจะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวต่ำลง

สำหรับดัชนีชี้วัดการคมนาคมและการสื่อสารที่มีผลทางบวกต่อสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวของประชากรภาคใต้ นั่นคือจังหวัดที่มีการพัฒนาทางด้านการคมนาคมและการสื่อสารที่ดี ประชากรในจังหวัดจะมีสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัวดีขึ้นด้วย

ตาราง 20: ปัจจัยกำหนดสุขภาพจิตด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (Family support) ของประชากรไทย พ.ศ. 2552
 จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | พื้นที่อยู่อาศัย | | | พื้นที่อยู่อาศัย | | | |
|---|------------------|-------|----------|------------------|----------|-------|------------------|----------|----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | เหนือ | ตะวันออก | ใต้ | ตะวันออก | ตะวันออก | ใต้ | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | | 27,101 | | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 | |
| -2Log likelihood | 130711.6 | | 45674.6 | | 33271.5 | | 32439.1 | | 19541.5 | |
| Fixed Effects | | | | | | | | | | |
| Constant | 2.579** | 0.278 | 1.857** | 0.473 | 3.213** | 0.444 | 1.195 | 0.882 | 1.531* | 0.688 |
| เพศ (อ้างอิง: หญิง) | | | | | | | | | | |
| ชาย | 0.025** | 0.005 | 0.015+ | 0.008 | 0.042** | 0.010 | 0.017+ | 0.009 | 0.032** | 0.012 |
| อายุ | -0.002** | 0.001 | -0.001 | 0.001 | -0.004* | 0.002 | -0.000 | 0.002 | -0.006** | 0.002 |
| อายุกำลังสอง | 0.000** | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000** | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000** | 0.000 |
| การศึกษา (อ้างอิง: ต่ำกว่าประถมศึกษา) | | | | | | | | | | |
| ประถมศึกษา | 0.031** | 0.007 | 0.032** | 0.012 | 0.017 | 0.014 | 0.015 | 0.012 | 0.062** | 0.017 |
| มัธยมศึกษา | 0.070** | 0.007 | 0.075** | 0.011 | 0.044** | 0.014 | 0.055** | 0.013 | 0.098** | 0.017 |
| ปริญญาตรีหรือสูงกว่า | 0.112** | 0.008 | 0.147** | 0.014 | 0.047* | 0.018 | 0.082** | 0.016 | 0.122** | 0.020 |
| สถานภาพสมรส (อ้างอิง: หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่) | | | | | | | | | | |
| โสด | 0.095** | 0.009 | 0.058** | 0.015 | 0.091** | 0.019 | 0.143** | 0.018 | 0.098** | 0.023 |
| สมรส | 0.207** | 0.007 | 0.166** | 0.011 | 0.252** | 0.014 | 0.223** | 0.013 | 0.190** | 0.018 |

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, **** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 20: (ต่อ)

| ปัจจัย | พจน์ที่อยู่อาศัย | | | | | |
|---|------------------|-------|-----------|----------|-----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตะวันออก | ใต้ | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | |
| -2Log likelihood | 130711.6 | | 45674.6 | | 33271.5 | |
| การเป็นหัวหน้าครัวเรือน (อ้างอิง: ไม่เป็น) | | | | | | |
| เป็น | -0.073*** | 0.005 | -0.074** | 0.008 | -0.106*** | 0.010 |
| ศาสนา (อ้างอิง: พุทธ) | | | | | | |
| อิสลาม | -0.001 | 0.014 | -0.093** | 0.032 | 0.048 | 0.074 |
| คริสต์และอื่นๆ | -0.090*** | 0.026 | -0.119* | 0.054 | -0.013 | 0.038 |
| อาชีพ (อ้างอิง: เกษตรกร) | | | | | | |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | -0.022** | 0.007 | -0.047** | 0.014 | -0.008 | 0.013 |
| ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ | 0.004 | 0.009 | -0.008 | 0.018 | -0.011 | 0.020 |
| ลูกจ้างเอกชน | -0.077*** | 0.007 | -0.098*** | 0.013 | -0.048** | 0.015 |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ | 0.009 | 0.007 | -0.002 | 0.014 | 0.024 | 0.015 |
| ความไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ (อ้างอิง: ได้) | | | | | | |
| ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | -0.067*** | 0.011 | -0.013** | 0.018 | -0.101*** | 0.020 |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน | 0.000*** | 0.000 | 0.000+ | 0.000 | 0.000*** | 0.000 |
| จำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | 0.000** | 0.000 | 0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 20: (ต่อ)

| | ตัวแปรเขต | | | กลาง | | | พื้นที่อยู่อาศัย | | |
|---------------------------------|-----------|-------|----------|-------|---------------------|-------|------------------|-------|---------|
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | | 27,101 | | 10,748 |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 |
| -2Log likelihood | 130711.6 | | 45674.6 | | 33271.5 | | 32439.1 | | 19541.5 |
| จำนวนหนังสือพิมพ์รายเดือน | -0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 |
| เมือง | -0.014** | 0.004 | -0.020** | 0.008 | 0.006 | 0.009 | -0.017* | 0.009 | -0.029* |
| ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 |
| ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ | -0.583 | 0.452 | 0.000 | 0.670 | -2.065 ⁺ | 1.113 | 1.283 | 1.087 | 0.028 |
| ดัชนีชีวิตการงาน | -0.057 | 0.079 | -0.041 | 0.078 | 0.497 | 0.409 | 0.012 | 0.860 | -0.562* |
| ดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร | -0.308 | 0.288 | 0.903* | 0.512 | -0.870 | 0.547 | 1.385 | 1.725 | 2.067** |
| ดัชนีการมีส่วนร่วม | 0.342 | 0.279 | 0.652 | 0.427 | 0.326 | 1.014 | 0.125 | 0.582 | 0.463 |
| Random Effects | | | | | | | | | |
| Constant (Variance) | 0.144 | 0.012 | 0.015 | 0.005 | 0.019 | 0.008 | 0.018 | 0.007 | 0.015 |
| Residual (Variance) | 0.565 | 0.001 | 0.331 | 0.003 | 0.342 | 0.004 | 0.285 | 0.003 | 0.308 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

องค์ประกอบของสุขภาพจิตต้นสมรรถภาพของจิตใจ (Mental capacity)

เพศของประชากร พบว่าประชากรเพศชายจะมีสมรรถภาพของจิตใจสูงกว่าประชากรเพศหญิง

ด้านอายุของประชากร พบว่าประชากรที่มีอายุเพิ่มมากขึ้น สมรรถภาพของจิตใจจะสูงขึ้นด้วย

สำหรับการศึกษาของประชากร พบว่าประชากรทั่วประเทศที่มีการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาขึ้นไปจะมีสมรรถภาพของจิตใจสูงกว่าประชากรที่มีการศึกษต่ำกว่าประถมศึกษา เช่นเดียวกับประชากรภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเพียงภาคใต้เท่านั้นที่พบว่าประชากรที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรีขึ้นไปที่มีสมรรถภาพของจิตใจดีกว่าประชากรที่มีการศึกษต่ำกว่าประถมศึกษา

ในด้านสถานภาพสมรสพบเพียงว่ามีผลทางบวกต่อสมรรถภาพของจิตใจประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั่นคือประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีสถานภาพโสดจะมีสมรรถภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่มีสถานภาพหม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่

การเป็นหัวหน้าครัวเรือนมีผลทางบวกต่อสมรรถภาพของจิตใจของประชากรเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะมีสมรรถภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่ไม่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

การนับถือศาสนาของประชากร พบว่าประชากรทั่วประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม คริสต์ และอื่น ๆ มีสมรรถภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ ส่วนประชากรภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ จะมีสมรรถภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ ต่างจากประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ ในภาคใต้ที่มีสมรรถภาพของจิตใจน้อยกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ

สำหรับการประกอบอาชีพต่าง ๆ เทียบกับประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกร พบว่าประชากรที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวในภาคใต้จะมีสมรรถภาพของจิตใจน้อยกว่า เช่นเดียวกับประชากรภาคใต้ที่เป็นลูกจ้างเอกชน และประชากรที่ไม่ได้ประกอบอาชีพทั่วประเทศรวมทั้งภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ แต่การเป็นลูกจ้างรัฐบาลหรือ

รัฐวิสาหกิจของประชากรใน 75 จังหวัดของประเทศ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีสมรรถภาพของจิตใจมากกว่า และเป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรภาคเหนือที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนและไม่ได้ประกอบอาชีพจะมีสมรรถภาพของจิตใจแตกต่างจากประชากรในภาคอื่นๆ คือมีสมรรถภาพของจิตใจสูงกว่าประชากรที่เป็นเกษตรกร

ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง พบว่าประชากรที่ไม่มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง สมรรถภาพของจิตใจจะต่ำกว่าประชากรที่สามารถช่วยเหลือตนเอง

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน พบว่าประชากรทั่วประเทศ รวมทั้งประชากรภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีสมรรถภาพของจิตใจสูงขึ้นเมื่อมีรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น

จำนวนหนี้สินนอกระบบของครัวเรือน มีผลทางบวกต่อสมรรถภาพของจิตใจของประชากรภาคกลาง คือประชากรที่ครัวเรือนมีหนี้สินนอกระบบเพิ่มขึ้น สมรรถภาพของจิตใจจะสูงขึ้นด้วย

พื้นที่อยู่อาศัยของประชากร พบว่าประชากรใน 75 จังหวัด กับประชากรภาคเหนือ และภาคใต้ที่อาศัยอยู่เขตเมืองจะมีสมรรถภาพของจิตใจสูงกว่าประชากรที่อาศัยอยู่เขตชนบท แต่ประชากรภาคกลางที่อาศัยอยู่ในเมืองกลับมีสมรรถภาพของจิตใจน้อยกว่าประชากรที่อาศัยอยู่เขตชนบท

ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ ที่มีผลทางลบต่อสมรรถภาพของจิตใจของประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือจังหวัดที่มีการกระจายรายได้อย่างไม่เท่าเทียมกัน ประชากรในจังหวัดจะมีสมรรถภาพของจิตใจที่ดีขึ้นตามความไม่เท่าเทียมนั้น

ดัชนีชีวิตการทำงาน มีผลทางลบต่อสมรรถภาพของจิตใจของประชากรภาคใต้ โดยประชากรจะมีสมรรถภาพของจิตใจที่ต่ำลงเมื่อจังหวัดมีความพร้อมในการรองรับการเติบโตของแรงงานที่เพิ่มขึ้น

ในด้านดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร พบว่าประชากรภาคเหนือและภาคใต้จะมีสมรรถภาพของจิตใจที่ดีขึ้นเมื่อจังหวัดมีการพัฒนาการคมนาคมและการสื่อสารมากขึ้น

ตาราง 21: ปัจจัยกำหนดสุขภาพจิตด้านสมรรถภาพของจิตใจ (Mental capacity) ของประชากรไทย พ.ศ. 2552 จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | |
|--|------------------|---------|-----------|----------|--------------------|-------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตะวันออก | Estimate | S.E. |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | | | | | | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | 25 | 17 | 19 | 14 | |
| -2Log likelihood | 143552.1 | 50171.2 | 32840.6 | 38935.4 | 21890.1 | |
| <i>Fixed Effects</i> | | | | | | |
| Constant | 0.939** | 0.361 | 1.952* | 0.899 | 0.737 [†] | 0.445 |
| เพศ (อ้างอิง: หญิง) | | | | | | |
| ชาย | 0.170*** | 0.005 | 0.181*** | 0.009 | 0.162*** | 0.010 |
| อายุ | 0.012*** | 0.001 | 0.012*** | 0.001 | 0.015*** | 0.002 |
| อายุกำลังสอง | -0.000*** | 0.000 | -0.000*** | 0.000 | -0.000*** | 0.000 |
| การศึกษา (อ้างอิง:ต่ำกว่าประถมศึกษา) | | | | | | |
| ประถมศึกษา | 0.043*** | 0.007 | 0.045** | 0.013 | 0.041** | 0.014 |
| มัธยมศึกษา | 0.083*** | 0.007 | 0.087*** | 0.012 | 0.081*** | 0.014 |
| ปริญญาตรีหรือสูงกว่า | 0.140*** | 0.009 | 0.164*** | 0.015 | 0.114*** | 0.018 |
| สถานภาพสมรส (อ้างอิง: หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่) | | | | | | |
| โสด | 0.010 | 0.010 | -0.000 | 0.016 | 0.011 | 0.019 |
| สมรส | 0.008 | 0.007 | -0.005 | 0.012 | 0.021 | 0.013 |
| | | | | | 0.024 | 0.015 |
| | | | | | 0.021 | 0.015 |
| | | | | | -0.013 | 0.026 |
| | | | | | -0.004 | 0.020 |

[†]มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, *มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 21: (ต่อ)

| | | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | | | | | | | |
|---|-----------|------------------|----------|----------|-----------|----------|-----------|----------|-----------|----------|------|--|--|
| | | ทั่วประเทศ | | | กลาง | | | เหนือ | | | ใต้ | | |
| ปัจจัย | | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | | |
| จำนวนประชากร | | | | | | | | | | | | | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 | | | |
| -2Log likelihood | 143552.1 | | | 50171.2 | | 32840.6 | | 38935.4 | | 21890.1 | | | |
| การเป็นหัวหน้าครัวเรือน (อ้างอิง: ไม่เป็น) | | | | | | | | | | | | | |
| เป็น | 0.001 | 0.005 | -0.009 | 0.009 | 0.004 | 0.010 | 0.025* | 0.011 | -0.010 | 0.014 | | | |
| ศาสนา (อ้างอิง: พุทธ) | | | | | | | | | | | | | |
| อิสลาม | 0.031* | 0.015 | -0.015 | 0.035 | 0.062 | 0.073 | -0.082 | 0.128 | 0.024 | 0.018 | | | |
| คริสต์และอื่นๆ | 0.123*** | 0.028 | 0.056 | 0.059 | 0.202*** | 0.037 | 0.148* | 0.063 | -0.269* | 0.129 | | | |
| อาชีพ (อ้างอิง: เกษตรกร) | | | | | | | | | | | | | |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | 0.001 | 0.007 | 0.008 | 0.015 | 0.017 | 0.013 | 0.007 | 0.013 | -0.052 ** | 0.018 | | | |
| ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ | 0.031** | 0.010 | 0.019 | 0.020 | 0.037+ | 0.020 | 0.043* | 0.019 | 0.004 | 0.026 | | | |
| ลูกจ้างเอกชน | -0.012 | 0.008 | -0.020 | 0.015 | 0.039* | 0.015 | -0.011 | 0.016 | -0.057** | 0.020 | | | |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ | -0.036*** | 0.008 | -0.044** | 0.015 | 0.025+ | 0.015 | -0.062*** | 0.015 | -0.083*** | 0.019 | | | |
| ความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ (อ้างอิง: ได้) | | | | | | | | | | | | | |
| ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | -0.091*** | 0.011 | -0.059** | 0.020 | -0.075*** | 0.020 | -0.144*** | 0.024 | -0.126*** | 0.032 | | | |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000 | 0.000 | | | |

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, *** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, **** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 21: (ต่อ)

| ปัจจัย | ทั่วประเทศ | | กลาง | | พื้นที่อยู่อาศัย | | ต่อ.เหนือ | | ใต้ | |
|---------------------------------------|------------|-------|----------|-------|------------------|-------|-----------|-------|-----------|-------|
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | | | | | | | | | | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 | |
| -2Log likelihood | 143552.1 | | 50171.2 | | 32840.6 | | 38935.4 | | 21890.1 | |
| จำนวนหนังสือในระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | -0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 |
| จำนวนหนังสือบนกระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | 0.000 | 0.000 | 0.000* | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 |
| พื้นที่อยู่อาศัย (ข้างอิง: ชนบท) | | | | | | | | | | |
| เมือง | 0.013** | 0.005 | -0.014+ | 0.008 | 0.049*** | 0.009 | 0.004 | 0.010 | 0.041** | 0.013 |
| ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 |
| ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ | 0.147 | 0.587 | -0.589 | 1.275 | -0.598 | 1.114 | 3.114* | 1.382 | -0.648 | 0.635 |
| ดัชนีชีวิตการงาน | -0.082 | 0.103 | -0.021 | 0.148 | -0.078 | 0.409 | 1.076 | 1.093 | -0.705*** | 0.181 |
| ดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร | 0.244 | 0.374 | -0.964 | 0.975 | 1.831** | 0.548 | 1.540 | 2.193 | 1.623** | 0.479 |
| ดัชนีการมีส่วนร่วม | 0.536 | 0.361 | 0.325 | 0.813 | -0.320 | 1.015 | 0.640 | 0.741 | 0.022 | 0.356 |
| Random Effects | | | | | | | | | | |
| Constant (Variance) | 0.188 | 0.016 | 0.055 | 0.018 | 0.019 | 0.008 | 0.029 | 0.012 | 0.005 | 0.003 |
| Residual (Variance) | 0.614 | 0.002 | 0.393 | 0.003 | 0.334 | 0.003 | 0.393 | 0.004 | 0.377 | 0.005 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

องค์ประกอบด้านคุณภาพของจิตใจ (Mental quality)

ในด้านเพศ พบว่าประชากรเพศหญิงมีคุณภาพของจิตใจมากกว่าเพศชาย

ด้านอายุของประชากร พบว่าประชากรใน 75 จังหวัด รวมทั้งภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุเพิ่มสูงขึ้น คุณภาพของจิตใจจะเพิ่มขึ้นด้วย

สำหรับการศึกษา พบว่าประชากรที่มีการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาขึ้นไป จะมีคุณภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา

สถานภาพสมรสของประชากร พบว่าประชากรทั่วประเทศ กับภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีสถานภาพโสดและสมรสจะมีคุณภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่มีสถานภาพหม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่

การเป็นหัวหน้าครัวเรือน พบว่าประชากรทั่วประเทศที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะมีคุณภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่ไม่ได้เป็นหัวหน้าครัวเรือน เช่นเดียวกันกับประชากรภาคกลางและภาคเหนือ

สำหรับการนับถือศาสนา พบว่าประชากรใน 75 จังหวัดและภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลามจะมีคุณภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ แต่ประชากรภาคกลางที่นับถือศาสนาอิสลามกลับมีคุณภาพของจิตใจน้อยกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ ขณะที่ประชากรภาคเหนือที่นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ จะมีคุณภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ

การประกอบอาชีพของประชากร พบว่าประชากรทั่วประเทศที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวจะมีคุณภาพของจิตใจน้อยกว่าประชากรที่เป็นเกษตรกร เช่นเดียวกับประชากรที่เป็นลูกจ้างเอกชนทั่วประเทศ รวมทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ที่มีคุณภาพของจิตใจน้อยกว่าประชากรที่เป็นเกษตรกร และประชากรที่ไม่ได้ประกอบอาชีพในภาคใต้จะมีคุณภาพของจิตใจน้อยกว่าประชากรที่เป็นเกษตรกรเช่นกัน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรภาคกลางที่ไม่ได้ประกอบอาชีพกลับมีคุณภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่เป็นเกษตรกร นอกจากนี้ประชากรทั่วประเทศ รวมทั้งประชากรภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจจะมีคุณภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่เป็นเกษตรกร

ในด้านความสามารถช่วยเหลือตนเอง พบว่าประชากรทั่วประเทศ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จะมีคุณภาพของจิตใจน้อยกว่าประชากรที่ช่วยเหลือตนเองได้

รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน พบว่าประชากรที่ครัวเรือนมีรายได้สูง คุณภาพของจิตใจของประชากรในครัวเรือนจะสูงขึ้นด้วย

จำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือน พบว่าประชากรทั่วประเทศและประชากรภาคใต้ที่ครัวเรือนมีหนี้สินในระบบสูง คุณภาพของจิตใจของประชากรในครัวเรือนนั้นก็สูงด้วย

ในด้านจำนวนหนี้สินนอกระบบของครัวเรือน พบว่าประชากรภาคกลางจะมีคุณภาพของจิตใจมากขึ้น ถ้าครัวเรือนของประชากรมีหนี้สินนอกระบบเพิ่มขึ้น

สำหรับพื้นที่อยู่อาศัยของประชากรภาคเหนือ พบว่าประชากรที่อยู่เขตเมืองมีคุณภาพของจิตใจมากกว่าประชากรที่อาศัยในชนบท แต่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลับพบว่าประชากรที่อาศัยอยู่เขตเมืองมีคุณภาพของจิตใจน้อยกว่าประชากรที่อาศัยในชนบท

ดัชนีชีวิตการงานมีผลทางลบต่อความเสียสละของประชากรภาคใต้ กล่าวคือประชากรภาคใต้จะมีคุณภาพของจิตใจลดลงเมื่อจังหวัดมีการพัฒนาด้านชีวิตการงานของประชากร

ตาราง 22: ปัจจัยกำหนดสุขภาพจิตด้านคุณภาพของจิตใจ (Mental quality) ของประชากรไทย พ.ศ. 2552 จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | |
|--|------------------|-------|------------|----------|------------|-------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตะวันออก | ใต้ | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | |
| -2Log likelihood | 119170.4 | | 43217.0 | | 27402.7 | |
| Fixed Effects | | | | | | |
| Constant | 2.240 *** | 0.309 | 1.803 * | 0.757 | 2.627 *** | 0.423 |
| เพศ (อ้างอิง: หญิง) | | | | | | |
| ชาย | -0.037 *** | 0.004 | -0.035 *** | 0.007 | -0.043 *** | 0.009 |
| อายุ | 0.004 *** | 0.001 | 0.005 *** | 0.001 | 0.003 + | 0.001 |
| อายุกำลังสอง | -0.000 ** | 0.000 | -0.000 ** | 0.000 | -0.000 | 0.000 |
| การศึกษา (อ้างอิง:ต่ำกว่าประถมศึกษา) | | | | | | |
| ประถมศึกษา | 0.026 *** | 0.006 | 0.024 * | 0.011 | 0.022 + | 0.012 |
| มัธยมศึกษา | 0.063 *** | 0.006 | 0.056 *** | 0.012 | 0.054 *** | 0.012 |
| ปริญญาตรีหรือสูงกว่า | 0.111 *** | 0.008 | 0.112 *** | 0.013 | 0.099 *** | 0.016 |
| สถานภาพสมรส (อ้างอิง: หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่) | | | | | | |
| โสด | 0.052 *** | 0.008 | 0.056 *** | 0.014 | 0.048 ** | 0.016 |
| สมรส | 0.039 *** | 0.006 | 0.037 ** | 0.011 | 0.039 ** | 0.012 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 22: (ต่อ)

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | |
|---|------------------|---------|----------|----------|----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตะวันออก | ใต้ | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72.446 | 19.499 | 15.098 | 27,101 | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | 25 | 17 | 19 | 14 | |
| -2Log likelihood | 119170.4 | 43217.0 | 27402.7 | 31247.5 | 17645.7 | |
| การเป็นหัวหน้าครัวเรือน (อ้างอิง: ไม่เป็น) | | | | | | |
| เป็น | 0.011* | 0.005 | 0.018* | 0.008 | 0.023* | 0.009 |
| ศาสนา (อ้างอิง: พุทธ) | | | | | | |
| อิสลาม | 0.022* | 0.013 | -0.090** | 0.031 | 0.008 | 0.063 |
| คริสต์และอื่นๆ | 0.003 | 0.024 | -0.041 | 0.052 | 0.062+ | 0.032 |
| อาชีพ (อ้างอิง: เกษตรกร) | | | | | | |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | -0.013* | 0.006 | 0.001 | 0.013 | -0.006 | 0.012 |
| ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ | 0.060*** | 0.009 | 0.099*** | 0.017 | 0.068*** | 0.017 |
| ลูกจ้างเอกชน | -0.029*** | 0.007 | -0.014 | 0.013 | -0.012 | 0.013 |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ | -0.004 | 0.007 | 0.029* | 0.013 | -0.008 | 0.013 |
| ความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ (อ้างอิง: ได้) | | | | | | |
| ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | -0.056*** | 0.010 | -0.038* | 0.017 | -0.025 | 0.017 |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 |

องค์ประกอบของสุขภาพจิตด้านการไม่มีความรู้สึกทางลบ (Non-negative affect)

ด้านอายุของประชากร พบว่าประชากรใน 75 จังหวัด ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุเพิ่มขึ้น การไม่มีความรู้สึกทางลบจะลดลง

สำหรับการศึกษาของประชากร พบว่าประชากรทั่วประเทศ รวมทั้งภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ที่มีการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาขึ้นไป จะไม่มีความรู้สึกทางลบมากกว่าประชากรที่มีการศึกษต่ำกว่าประถมศึกษา ยกเว้นเพียงประชากรภาคเหนือที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรีขึ้นไป การไม่มีความรู้สึกทางลบจะมากกว่าประชากรที่มีการศึกษต่ำกว่าประถมศึกษา

ด้านสถานภาพสมรสของประชากร พบว่าประชากรที่มีสถานภาพโสดและสมรส จะไม่มีความรู้สึกทางลบมากกว่าประชากรที่มีสถานภาพหม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่

การเป็นหัวหน้าครัวเรือนของประชากรทั่วประเทศ พบว่าประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะไม่มีความรู้สึกทางลบน้อยกว่าประชากรที่ไม่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

ในด้านการนับถือศาสนาที่มีผลต่อประชากรภาคกลาง โดยพบว่าประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามจะไม่มีความรู้สึกทางลบน้อยกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ แต่ประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์และอื่นๆ จะไม่มีความรู้สึกทางลบมากกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ

สำหรับการประกอบอาชีพต่าง ๆ ของประชากรที่เปรียบเทียบกับอาชีพเกษตรกรรม พบว่าประชากรทั่วประเทศ ภาคกลางและภาคเหนือที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวจะไม่มีความรู้สึกทางลบน้อยกว่า เช่นเดียวกับกับประชากรที่เป็นลูกจ้างเอกชนที่จะไม่มีความรู้สึกทางลบน้อยกว่า และประชากรที่ไม่ได้ประกอบอาชีพใน 75 จังหวัด ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ที่ไม่มีความรู้สึกทางลบน้อยกว่าด้วย

ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองของประชากร จะทำให้ประชากรมีความรู้สึกทางลบน้อยกว่าประชากรที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

ด้านรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน พบว่าประชากรที่มีรายได้ครัวเรือนสูง การไม่มีความรู้สึกทางลบของประชากรจะสูงขึ้น

จำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือนมีผลทางบวกต่อการไม่มีความรู้สึกทางลบของประชากรทั่วประเทศ และภาคกลาง คือประชากรที่ครัวเรือนมีปริมาณของหนี้สินในระบบมาก การไม่มีความรู้สึกทางลบของประชากรก็จะสูงขึ้น

ในด้านจำนวนหนี้สินนอกระบบของครัวเรือน พบว่าประชากรใน 75 จังหวัด และภาคเหนือที่ครัวเรือนมีหนี้สินนอกระบบในปริมาณมาก การไม่มีความรู้สึกทางลบของประชากรจะลดลง

พื้นที่อยู่อาศัยมีผลทางลบต่อการไม่มีความรู้สึกทางลบของประชากรภาคใต้ โดยประชากรที่อาศัยอยู่เขตเมืองจะไม่มีความรู้สึกทางลบน้อยกว่าประชากรที่อาศัยอยู่เขตชนบท

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวมีผลทางบวกต่อการไม่มีความรู้สึกทางลบของประชากรทั่วประเทศและภาคกลาง นั่นคือจังหวัดที่เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตที่เพิ่มมากขึ้น จะทำให้ประชากรไม่มีความรู้สึกทางลบเพิ่มสูงขึ้นด้วย

ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้มีผลทางลบต่อการไม่มีความรู้สึกทางลบของประชากรภาคกลาง แต่กลับมีผลทางบวกต่อการไม่มีความรู้สึกทางลบของประชากรภาคใต้

ในด้านดัชนีการมีส่วนร่วม พบว่าจังหวัดในภาคกลางและภาคใต้ที่มีการพัฒนา โดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งทางการเมืองและชุมชนเพิ่มสูงขึ้น การไม่มีความรู้สึกทางลบของประชากรในจังหวัดจะสูงขึ้นด้วย

ตาราง 23: (ต่อ)

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | | |
|---|------------------|-------|-----------|------------------|-----------|-------|-----------|-------|-----------|-------|
| | ตัวประเทศ | กลาง | ได้ | เหนือ | ต่อเหนือ | ได้ | | | | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | | | | |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | | 27,101 | | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 | |
| -2Log likelihood | 126703.2 | | 42723.7 | | 30164.7 | | 34117.3 | | 20176.0 | |
| การปรับหัวหน้าครีเอชัน (อ้างอิง: ไม่เป็น) | | | | | | | | | | |
| เป็น | -0.011* | 0.005 | -0.008 | 0.008 | -0.013 | 0.010 | -0.006 | 0.010 | -0.016 | 0.013 |
| ศาสนา (อ้างอิง: พุทธ) | | | | | | | | | | |
| อิสลาม | 0.007 | 0.013 | -0.051+ | 0.031 | 0.024 | 0.068 | 0.122 | 0.114 | 0.021 | 0.017 |
| คริสต์และอื่น ๆ | 0.022 | 0.025 | 0.127* | 0.051 | -0.007 | 0.035 | 0.002 | 0.056 | -0.083 | 0.119 |
| อาชีพ (อ้างอิง: เกษตรกร) | | | | | | | | | | |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | -0.015* | 0.006 | -0.036** | 0.013 | -0.030* | 0.012 | 0.004 | 0.012 | -0.009 | 0.017 |
| ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐสภา | -0.000 | 0.009 | -0.026 | 0.017 | -0.020 | 0.019 | 0.022 | 0.017 | 0.002 | 0.024 |
| ลูกจ้างเอกชน | -0.067*** | 0.007 | -0.079*** | 0.013 | -0.070*** | 0.014 | -0.071*** | 0.014 | -0.074*** | 0.018 |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ | -0.038*** | 0.007 | -0.069*** | 0.013 | -0.029* | 0.014 | -0.007 | 0.013 | -0.054** | 0.018 |
| ความไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ (อ้างอิง: ได้) | | | | | | | | | | |
| ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | -0.197*** | 0.010 | -0.183*** | 0.017 | -0.188*** | 0.019 | -0.271*** | 0.022 | -0.126*** | 0.030 |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน | | | | | | | | | | |
| จำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 |
| จำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | 0.000+ | 0.000 | 0.000+ | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 23: (ต่อ)

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | | | | | |
|---------------------------------------|------------------|-------|----------|-------|-----------|-------|----------|-------|---------|-------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ใต้ | | | | | | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | | |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | | 27,101 | | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 | |
| -2l og likelihood | 126703.2 | | 42723.7 | | 30164.7 | | 34117.3 | | 20176.0 | |
| จำนวนหนี้สินของระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | -0.000** | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000*** | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 |
| พื้นที่อยู่อาศัย (อ้างอิง: ชนบท) | | | | | | | | | | |
| เมือง | -0.006 | 0.004 | -0.009 | 0.007 | 0.001 | 0.009 | -0.004 | 0.009 | -0.021* | 0.012 |
| ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว | 0.000† | 0.000 | 0.000** | 0.000 | -0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 |
| ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ | 0.008 | 0.312 | -0.716† | 0.401 | -0.838 | 0.754 | -0.923 | 0.783 | 1.979* | 1.035 |
| ดัชนีวีตางาน | -0.031 | 0.055 | -0.056 | 0.047 | 0.329 | 0.277 | -0.433 | 0.620 | 0.081 | 0.293 |
| ดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร | -0.169 | 0.199 | 0.317 | 0.306 | -0.337 | 0.371 | -0.225 | 1.243 | 0.594 | 0.786 |
| ดัชนีการมีส่วนร่วม | 0.312 | 0.192 | 0.840** | 0.256 | 0.844 | 0.687 | -0.383 | 0.420 | 0.992* | 0.580 |
| Random Effects | | | | | | | | | | |
| Constant (Variance) | 0.099 | 0.009 | 0.005 | 0.002 | 0.009 | 0.004 | 0.009 | 0.004 | 0.015 | 0.008 |
| Residual (Variance) | 0.551 | 0.001 | 0.296 | 0.003 | 0.290 | 0.003 | 0.310 | 0.003 | 0.325 | 0.004 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

องค์ประกอบของสุขภาพจิตด้านความรู้สึกทางบวก (Positive affect)

ด้านเพศของประชากร พบว่าประชากรใน 75 จังหวัดและภาคเหนือที่เป็นเพศชาย จะมีความรู้สึกทางบวกน้อยกว่าประชากรเพศหญิง

อายุที่เพิ่มขึ้นของประชากรทั่วประเทศและประชากรภาคใต้ ทำให้ประชากรมีความรู้สึกทางบวกลดลง

สำหรับการศึกษาของประชากร พบว่าประชากรที่มีการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาขึ้นไปจะมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าประชากรที่มีการศึกษต่ำกว่าประถมศึกษา

สถานภาพสมรสของประชากร พบว่าประชากรที่มีสถานภาพโสดและสมรสจะมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าประชากรที่มีสถานภาพหม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่

การเป็นหัวหน้าครัวเรือนมีผลทางบวกต่อความรู้สึกทางบวกของประชากรภาคเหนือ โดยประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าประชากรที่ไม่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

การประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่เทียบกับอาชีพเกษตรกรของประชากร พบว่าประชากรที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวใน 75 จังหวัด ภาคกลางและภาคเหนือ มีความรู้สึกทางบวกน้อยกว่า เช่นเดียวกับประชากรที่เป็นลูกจ้างเอกชนที่จะมีความรู้สึกทางบวกน้อยกว่า ประชากรที่เป็นเกษตรกร รวมทั้งประชากรที่ไม่ได้ประกอบอาชีพทั่วประเทศ ภาคกลาง และภาคใต้ แต่ประชากรที่เป็นลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจทั่วประเทศ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าประชากรที่เป็นเกษตรกร

ในด้านความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ประชากรที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้จะมีความรู้สึกทางบวกน้อยกว่าประชากรที่ช่วยตนเองได้

รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน พบว่าประชากรที่ครัวเรือนมีรายได้สูง ความรู้สึกทางบวกของประชากรจะสูงขึ้นด้วย

ด้านจำนวนหนี้สินนอกระบบของครัวเรือน พบว่าประชากรทั่วประเทศ รวมทั้งประชากรภาคกลางและภาคเหนือ จะมีความรู้สึกทางบวกลดลง เมื่อครัวเรือนมีหนี้สินนอกระบบสูงขึ้น

พื้นที่อยู่อาศัย พบว่าประชากรภาคกลางที่อาศัยอยู่เขตเมืองจะมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าประชากรที่อาศัยอยู่เขตชนบท แต่ประชากรภาคเหนือที่อาศัยในเขตเมืองกลับมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าประชากรที่อาศัยอยู่เขตชนบท

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว พบว่าประชากรภาคกลางที่มีการเติบโตของเศรษฐกิจในทิศทางที่ดีขึ้น จะทำให้ประชากรมีความรู้สึกทางบวกเพิ่มสูงขึ้น แต่ในทางกลับกัน ประชากรภาคใต้จะมีความรู้สึกทางบวกลดลงเมื่อจังหวัดมีการเติบโตของเศรษฐกิจที่สูงขึ้น

ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้มีผลทางลบต่อความรู้สึกทางบวกของประชากรภาคเหนือ แต่มีผลทางบวกต่อความรู้สึกทางบวกของประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำหรับดัชนีชีวิตการงาน พบว่าประชากรในจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีความรู้สึกทางบวกลดลง เมื่อจังหวัดมีการพัฒนาด้านชีวิตการงานของประชากรเพิ่มขึ้น

ในด้านดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร พบว่าประชากรภาคใต้จะมีความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้น เมื่อจังหวัดมีการพัฒนาด้านการคมนาคมและการสื่อสาร

ตาราง 24: ปัจจัยกำหนดสุขภาพจิตด้านความรู้สึกทางบวก (Positive affect) ของประชากรไทย พ.ศ. 2552 จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | | | | | |
|--|------------------|-------|----------|-------|----------|-------|----------|-------|----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | | กลาง | | เหนือ | | ใต้ | | | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | | |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | | 27,101 | | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 | |
| -2Log likelihood | 134790.9 | | 47724.7 | | 30251.4 | | 36439.4 | | 20524.8 | |
| Fixed Effects | | | | | | | | | | |
| Constant | 2.084*** | 0.263 | 1.669*** | 0.474 | 2.703*** | 0.240 | 1.213 | 0.778 | 1.614* | 0.755 |
| เพศ (อ้างอิง: หญิง) | | | | | | | | | | |
| ชาย | -0.008+ | 0.005 | -0.011 | 0.008 | -0.017+ | 0.009 | -0.004 | 0.010 | 0.007 | 0.013 |
| อายุ | -0.002** | 0.001 | -0.002 | 0.001 | -0.001 | 0.002 | -0.001 | 0.002 | -0.004* | 0.002 |
| อายุกำลังสอง | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000** | 0.000 | 0.000* | 0.000 | 0.000*** | 0.000 |
| การศึกษา (อ้างอิง: ต่ำกว่าประถมศึกษา) | | | | | | | | | | |
| ประถมศึกษา | 0.048*** | 0.007 | 0.038** | 0.012 | 0.035** | 0.013 | 0.063*** | .014 | 0.051** | 0.018 |
| มัธยมศึกษา | 0.116*** | 0.007 | 0.110*** | 0.012 | 0.091*** | 0.013 | 0.116*** | 0.014 | 0.138*** | 0.018 |
| ปริญญาตรีหรือสูงกว่า | 0.205*** | 0.008 | 0.232*** | 0.014 | 0.116*** | 0.017 | 0.213*** | 0.018 | 0.186*** | 0.021 |
| สถานภาพสมรส (อ้างอิง: หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่) | | | | | | | | | | |
| โสด | 0.132*** | 0.009 | 0.126*** | 0.015 | 0.107*** | 0.017 | 0.177*** | 0.020 | 0.109*** | 0.024 |
| สมรส | 0.115*** | 0.007 | 0.092*** | 0.012 | 0.107*** | 0.012 | 0.160*** | 0.014 | 0.103*** | 0.018 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 24: (ต่อ)

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | |
|--|------------------|--------|-----------|--------|----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | | กลาง | | เหนือ | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | 19,499 | 15,098 | 27,101 | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | 25 | 17 | 19 | 14 | |
| การเป็นหัวหน้าครัวเรือน (อ้างอิง: ไม่เป็น) | | | | | | |
| เป็น | -0.006 | 0.005 | -0.006 | 0.009 | 0.006* | 0.010 |
| ศาสนา (อ้างอิง: พุทธ) | | | | | | |
| อิสลาม | 0.007 | 0.014 | -0.029 | 0.034 | 0.162 | 0.068 |
| คริสต์และอื่น ๆ | -0.014 | 0.027 | -0.053 | 0.057 | 0.031 | 0.035 |
| อาชีพ (อ้างอิง: เกษตรกร) | | | | | | |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | -0.022** | 0.007 | -0.051*** | 0.014 | -0.025* | 0.012 |
| ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ | 0.052*** | 0.010 | 0.027 | 0.019 | 0.081*** | 0.019 |
| ลูกจ้างเอกชน | -0.075*** | 0.007 | -0.082*** | 0.014 | -0.049** | 0.014 |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ | -0.023** | 0.007 | -0.059*** | 0.015 | 0.016 | 0.014 |
| ความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ (อ้างอิง: ได้) | | | | | | |
| ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | -0.230*** | 0.011 | -0.195*** | 0.019 | -0.189** | 0.019 |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน | | | | | | |
| | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 24: (ต่อ)

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | |
|---------------------------------------|------------------|--------|----------|----------|----------|---------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตอ.เหนือ | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | 19,499 | 15,098 | 27,101 | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | 25 | 17 | 19 | 14 | |
| จำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | 0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 |
| จำนวนหนี้สินนอกระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | -0.000*** | 0.000 | -0.000** | 0.000 | -0.000* | 0.000 |
| พื้นที่อยู่อาศัย (อ้างอิง: ชนบท) | | | | | | |
| เมือง | -0.006 | 0.005 | -0.022** | 0.008 | 0.022* | 0.009 |
| ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว | 0.000 | 0.000 | 0.000* | 0.000 | 0.000 | -0.000* |
| ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ | -0.076 | 0.427 | -1.005 | 0.670 | -1.042* | 0.595 |
| ดัชนีชี้วัดการงาน | -0.187* | 0.075 | -0.167* | 0.078 | 0.210 | 0.219 |
| ดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร | -0.111 | 0.272 | 0.514 | -0.177 | -0.356 | 1.520 |
| ดัชนีการมีส่วนร่วม | -0.135 | 0.263 | 0.539 | 0.428 | -0.827 | 0.543 |
| Random Effects | | | | | | |
| Constant (Variance) | 0.136 | 0.012 | 0.015 | 0.005 | 0.002 | 0.014 |
| Residual (Variance) | 0.580 | 0.001 | 0.358 | 0.003 | 0.291 | 0.003 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

หากพิจารณาปัจจัยกำหนดโอกาสที่ประชากรจะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป จะพบผลที่คล้ายกับการวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดสุขภาพจิตของประชากร โดยปัจจัยที่กำหนดโอกาสที่ประชากรจะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป มีดังนี้

ด้านเพศของประชากร พบว่าประชากรเพศชายมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปน้อยกว่าเพศหญิง

อายุของประชากรภาคใต้ที่เพิ่มขึ้น จะทำให้ประชากรมีโอกาสที่จะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปมากกว่าการที่ประชากรจะไม่มีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป

สำหรับการศึกษาของประชากร พบว่าประชากรทั่วประเทศ รวมทั้งภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ที่มีการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาขึ้นไป จะช่วยลดโอกาสการมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปมากกว่าประชากรที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา ขณะที่ประชากรภาคเหนือที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรีขึ้นไปมีโอกาสที่สุขภาพจิตจะต่ำกว่าคนทั่วไปน้อยกว่าประชากรที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา

ด้านสถานภาพสมรสของประชากร พบว่าประชากรที่มีสถานภาพโสดและสมรสมีโอกาสที่สุขภาพจิตจะต่ำกว่าคนทั่วไปน้อยกว่าประชากรที่มีสถานภาพหม้าย หย่า หรือ แยกกันอยู่

การเป็นหัวหน้าครัวเรือนมีผลทางบวกต่อการมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป โดยที่ประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีโอกาสที่จะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปมากกว่าประชากรที่ไม่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

ด้านการนับถือศาสนาของประชากร พบว่าประชากรภาคกลางที่นับถือศาสนาอิสลามมีโอกาสที่สุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปมากกว่าประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ

สำหรับการประกอบอาชีพต่าง ๆ ของประชากรที่เปรียบเทียบกับอาชีพเกษตรกรรม พบว่าประชากรทั่วประเทศ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวมีโอกาสที่จะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปมากกว่า เช่นเดียวกันกับประชากรที่เป็นลูกจ้างเอกชนมีโอกาสที่สุขภาพจิตจะต่ำกว่าคนทั่วไปมากกว่าประชากรที่เป็นเกษตรกร รวมทั้งประชากรที่ไม่ได้ประกอบอาชีพใน 75 จังหวัด ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ที่มีโอกาสเสี่ยงที่สุขภาพจิตจะต่ำกว่าคนทั่วไปมากกว่าด้วย

ในด้านความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง พบว่าประชากรที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้จะมีโอกาสที่สุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปมากกว่าประชากรที่ช่วยเหลือตนเองได้

รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนที่เพิ่มสูง จะช่วยลดโอกาสที่ประชากรจะเสี่ยงต่อการมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปได้

ด้านจำนวนหนี้สินในระบบของครัวเรือน พบว่าประชากรใน 75 จังหวัดที่ครัวเรือนมีปริมาณหนี้สินในระบบสูง โอกาสที่ประชากรจะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปจะลดลง

ในด้านหนี้สินนอกระบบของครัวเรือนมีผลต่อการมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปของประชากรภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประชากรที่ครัวเรือนมีหนี้สินนอกระบบสูง โอกาสที่ประชากรจะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปจะสูงขึ้นด้วย

สำหรับพื้นที่อยู่อาศัย พบว่าประชากรใน 75 จังหวัดที่อาศัยอยู่เขตเมืองมีโอกาสที่จะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปมากกว่าประชากรเขตชนบท เช่นเดียวกับประชากรภาคกลาง

ด้านผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว พบว่าจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี จะเพิ่มโอกาสให้ประชากรมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป แต่ประชากรภาคใต้ การมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปจะลดลงเมื่อจังหวัดมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้มีผลทางบวกต่อความเสี่ยงที่จะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปของประชากรภาคเหนือ แต่สำหรับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลับพบว่าหากจังหวัดที่มีความไม่เท่าเทียมในรายได้สูง โอกาสที่ประชากรจะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปจะลดลง

สำหรับดัชนีชีวิตการงานนั้นมีผลต่อการมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปของประชากรทั่วประเทศ โดยจังหวัดที่มีระบบการจัดการอันเกี่ยวข้องกับการทำงานของประชากรดี จะเพิ่มโอกาสให้ประชากรในจังหวัดมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป

ในด้านดัชนีการมีส่วนร่วม พบว่าจังหวัดที่ประชากรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง จะช่วยลดโอกาสที่ประชากรจะมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป

ตาราง 25: ปัจจัยกำหนดการมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปของประชากรไทย พ.ศ. 2552 จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | | | | | |
|--|------------------|-------|----------|-------|-----------|-------|-----------|-------|-----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | | กลาง | | เหนือ | | ใต้ | | | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | | |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | | 27,101 | | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 | |
| -2Log likelihood | 44519.7 | | 19975.8 | | 10600.1 | | 8830.4 | | 4872.5 | |
| Fixed Effects | | | | | | | | | | |
| Constant | 0.139 | 0.133 | 0.364 | 0.320 | -0.014 | 0.202 | 0.495+ | 0.296 | 0.351 | 0.225 |
| เพศ (อ้างอิง: หญิง) | | | | | | | | | | |
| ชาย | -0.018** | 0.003 | -0.019** | 0.005 | -0.018** | 0.005 | -0.016** | 0.005 | -0.018** | 0.007 |
| อายุ | 0.000 | 0.000 | -0.001 | 0.001 | -0.000 | 0.001 | 0.001 | 0.001 | 0.002* | 0.001 |
| อายุกำลังสอง | -0.000* | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000** | 0.000 |
| การศึกษา (อ้างอิง: ต่ำกว่าประถมศึกษา) | | | | | | | | | | |
| ประถมศึกษา | -0.022** | 0.004 | -0.028** | 0.007 | -0.011 | 0.008 | -0.015* | 0.007 | -0.035*** | 0.009 |
| มัธยมศึกษา | -0.053** | 0.004 | -0.063** | 0.007 | -0.033*** | 0.008 | -0.052*** | 0.007 | -0.055*** | 0.009 |
| ปริญญาตรีหรือสูงกว่า | -0.084** | 0.005 | -0.115** | 0.008 | -0.042*** | 0.010 | -0.076*** | 0.009 | -0.070*** | 0.011 |
| สถานภาพสมรส (อ้างอิง: หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่) | | | | | | | | | | |
| โสด | -0.053** | 0.005 | -0.043** | 0.009 | -0.058*** | 0.010 | -0.072*** | 0.010 | -0.030* | 0.012 |
| สมรส | -0.072** | 0.004 | -0.057** | 0.007 | -0.087*** | 0.007 | -0.089*** | 0.007 | -0.047*** | 0.009 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 25: (ต่อ)

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | | | | | |
|--|------------------|-------|-----------|-------|-----------|-------|-----------|-------|----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | | กลาง | | เหนือ | | ตะวันออก | | ใต้ | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | | 27,101 | | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 | |
| -2Log likelihood | 44519.7 | | 19975.8 | | 10600.1 | | 8830.4 | | 4872.5 | |
| การเป็นหัวหน้าครัวเรือน (อ้างอิง: ไม่เป็น) | | | | | | | | | | |
| เป็น | 0.018*** | 0.003 | 0.019*** | 0.005 | 0.024*** | 0.006 | 0.011* | 0.005 | 0.014* | 0.007 |
| ศาสนา (อ้างอิง: พุทธ) | | | | | | | | | | |
| อิสลาม | -0.004 | 0.008 | 0.047* | 0.020 | 0.026 | 0.040 | -0.016 | 0.061 | -0.014 | 0.009 |
| คริสต์และอื่นๆ | 0.017 | 0.015 | 0.033 | 0.033 | -0.003 | 0.021 | 0.019 | 0.030 | 0.076 | 0.062 |
| อาชีพ (อ้างอิง: เกษตรกร) | | | | | | | | | | |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | 0.014*** | 0.004 | 0.016+ | 0.008 | 0.016* | 0.007 | 0.001 | 0.006 | 0.019* | 0.009 |
| ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ | 0.002 | 0.005 | 0.004 | 0.011 | -0.007 | 0.011 | -0.003 | 0.009 | 0.009 | 0.013 |
| ลูกจ้างเอกชน | 0.037*** | 0.004 | 0.037*** | 0.008 | 0.029*** | 0.008 | 0.035*** | 0.008 | 0.049*** | 0.009 |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ | 0.030*** | 0.004 | 0.035*** | 0.009 | 0.012 | 0.008 | 0.031*** | 0.007 | 0.036*** | 0.009 |
| ความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ (อ้างอิง: ได้) | | | | | | | | | | |
| ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | 0.109*** | 0.006 | 0.097*** | 0.011 | 0.103*** | 0.011 | 0.138*** | 0.012 | 0.110*** | 0.015 |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน | -0.000*** | 0.000 | -0.000*** | 0.000 | -0.000*** | 0.000 | -0.000*** | 0.000 | -0.000** | 0.000 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 25: (ต่อ)

| | พื้นที่อยู่อาศัย | | | พื้นที่อยู่อาศัย | | | พื้นที่อยู่อาศัย | | |
|--|------------------|-------|----------|------------------|----------|-------|------------------|-------|--|
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | | 27,101 | | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | |
| -2Log likelihood | 44519.7 | | 19975.8 | | 10600.1 | | 8830.4 | | |
| จำนวนพื้นที่ดินในระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | -0.000* | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | |
| จำนวนพื้นที่ดินนอกระบบของครัวเรือนเฉลี่ย | 0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000+ | 0.000 | |
| พื้นที่อยู่อาศัย (อ้างอิง: ชนบท) | | | | | | | | | |
| เมือง | 0.008* | 0.003 | 0.012** | 0.005 | -0.005 | 0.005 | 0.021 | 0.005 | |
| ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | 0.000 | 0.000 | -0.000* | 0.000 | |
| ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ | 0.200 | 0.215 | 0.573 | 0.453 | 0.000* | 0.506 | -0.930+ | 0.363 | |
| ดัชนีชี้วัดการงาน | 0.064+ | 0.038 | 0.048 | 0.053 | -0.162 | 0.186 | 0.529 | 0.287 | |
| ดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร | 0.169 | 0.137 | -0.072 | 0.346 | -0.001 | 0.249 | -0.195 | 0.576 | |
| ดัชนีการมีส่วนร่วม | -0.206 | 0.133 | -0.506+ | 0.289 | -0.137 | 0.462 | -0.105 | 0.195 | |
| Random Effects | | | | | | | | | |
| Constant (Variance) | 0.068 | 0.006 | 0.083 | 0.014 | 0.063 | 0.014 | 0.044 | 0.009 | |
| Residual (Variance) | 0.322 | 0.001 | 0.352 | 0.002 | 0.319 | 0.002 | 0.298 | 0.001 | |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

สำหรับปัจจัยที่กำหนดโอกาสที่ประชากรจะมีสุขภาพจิตสูงกว่าคนทั่วไป พบว่า ผลที่คล้ายคลึงกับที่มีผลต่อการมีความสุขน้อยในปัจจัยระดับบุคคล แต่มีความแตกต่างกัน ในปัจจัยระดับจังหวัด กล่าวคือปัจจัยระดับจังหวัดมีผลต่อการมีความสุขมากของประชากร ในภาคเหนือและภาคใต้ โดยความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้มีผลต่อการมีความสุข มากของประชากรในภาคเหนือ นั่นคือการมีความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้มาก ในภาคเหนือ จะทำให้ประชากรในภาคนั้นมีโอกาสที่จะไม่มีความสุขมากกว่า ส่วนใน ภาคใต้พบว่าดัชนีชีวิตการทำงานและดัชนีการมีส่วนร่วมมีผลต่อการมีความสุขมากของประชากร ซึ่งจังหวัดในภาคใต้ที่มีระบบการจัดการอันเกี่ยวข้องกับการทำงานของประชากรดีนั้นกลับ มีผลเสีย กล่าวคือเพิ่มโอกาสการไม่มีความสุขมากของประชากรในจังหวัดเหล่านั้นมากขึ้น แต่หากจังหวัดมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชากรมีส่วนร่วมทั้งการเมืองและกิจกรรม ต่าง ๆ ภายในชุมชนของจังหวัด ประชากรในจังหวัดก็มีโอกาสที่จะมีความสุขมากขึ้น

ตาราง 26: ปัจจัยกำหนดการมีสุขภาพจิตสูงกว่าคนทั่วไปของประชากรไทย พ.ศ. 2552 จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | | | | | |
|--|------------------|--------|----------|-------|----------|-------|----------|-------|----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | | กลาง | | พื้นที่ | | ได้ | | | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | | |
| จำนวนประชากร | 72,446 | | 19,499 | | 15,098 | | 27,101 | | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | | 25 | | 17 | | 19 | | 14 | |
| -2Log likelihood | 120294.9 | | 33227.4 | | 24382.9 | | 27621.9 | | 15486.1 | |
| Fixed Effects | | | | | | | | | | |
| Constant | 0.197 | 0.0230 | 0.070 | 0.478 | 0.598+ | 0.309 | -1.260* | 0.757 | -0.259 | 0.530 |
| เพศ (อ้างอิง: หญิง) | | | | | | | | | | |
| ชาย | 0.031*** | 0.004 | 0.037*** | 0.006 | 0.033*** | 0.008 | 0.023** | 0.008 | 0.023* | 0.010 |
| อายุ | 0.003*** | 0.001 | 0.003** | 0.001 | 0.002+ | 0.001 | 0.006*** | 0.001 | -0.002 | 0.002 |
| อายุกำลังสอง | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000 | 0.000 | -0.000** | 0.000 | 0.000* | 0.000 |
| การศึกษา (อ้างอิง:ต่ำกว่าประถมศึกษา) | | | | | | | | | | |
| ประถมศึกษา | 0.039*** | 0.006 | 0.032** | 0.009 | 0.038** | 0.011 | 0.037** | 0.011 | 0.039** | 0.014 |
| มัธยมศึกษา | 0.085*** | 0.005 | 0.077*** | 0.009 | 0.077*** | 0.011 | 0.094*** | 0.012 | 0.079*** | 0.014 |
| ปริญญาตรีหรือสูงกว่า | 0.154*** | 0.007 | 0.165*** | 0.011 | 0.125*** | 0.015 | 0.152*** | 0.014 | 0.126*** | 0.017 |
| สถานภาพสมรส (อ้างอิง: หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่) | | | | | | | | | | |
| โสด | 0.065*** | 0.007 | 0.059*** | 0.012 | 0.044** | 0.015 | 0.111*** | 0.016 | 0.035+ | 0.019 |
| สมรส | 0.086*** | 0.005 | 0.069*** | 0.009 | 0.083*** | 0.011 | 0.124*** | 0.011 | 0.064*** | 0.015 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ตาราง 26: (ต่อ)

| ปัจจัย | พื้นที่อยู่อาศัย | | | | | |
|---|------------------|---------|-----------|----------|-----------|-------|
| | ทั่วประเทศ | กลาง | เหนือ | ตะวันออก | ใต้ | |
| | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. | Estimate | S.E. |
| จำนวนประชากร | 72,446 | 19,499 | 15,098 | 27,101 | 10,748 | |
| จำนวนจังหวัด | 75 | 25 | 17 | 19 | 14 | |
| -2Log likelihood | 120294.9 | 33227.4 | 24382.9 | 27621.9 | 15486.1 | |
| การเป็นหัวหน้าครัวเรือน (อ้างอิง: ไม่เป็น) | | | | | | |
| เป็น | 0.011** | 0.004 | -0.010 | 0.007 | -0.017* | 0.008 |
| ศาสนา (อ้างอิง: พุทธ) | | | | | | |
| อิสลาม | 0.002 | 0.011 | -0.051* | 0.026 | 0.099+ | 0.058 |
| คริสต์และอื่นๆ | -0.013 | 0.021 | -0.099* | 0.043 | 0.077* | 0.030 |
| อาชีพ (อ้างอิง: เกษตรกร) | | | | | | |
| ประกอบธุรกิจส่วนตัว | -0.008 | 0.005 | -0.026* | 0.011 | -0.001 | 0.010 |
| ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ | 0.056*** | 0.008 | 0.052*** | 0.014 | 0.058*** | 0.016 |
| ลูกจ้างเอกชน | -0.051*** | 0.006 | -0.060*** | 0.011 | -0.032** | 0.012 |
| ไม่ได้ประกอบอาชีพ | 0.001 | 0.006 | -0.014 | 0.011 | 0.020+ | 0.012 |
| ความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ (อ้างอิง: ได้) | | | | | | |
| ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ | -0.083*** | 0.009 | -0.057*** | 0.014 | -0.081*** | 0.016 |
| รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน | | | | | | |
| | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 | 0.000*** | 0.000 |

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.1, **มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ***มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, ****มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

